

25.10.2021

Valtiovarainministeriön lausunto sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käyttöoikeuksia koskevasta asetustalonnoksesta

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa otsikkoaiheesta, josta valtiovarainministeriö lausuu kunnioittaen alla olevaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (784/2021, nk. *asiakastietolaki*) 15 §:n mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelyä koskevien käyttöoikeuksien on perustuttava sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön ja muun asiakas- ja potilastietoja käsittelevän henkilön työtehtävään ja annettavaan palveluun siten, että henkilöllä on käyttöoikeus vain työtehtävissään tarvitsemiinsa välttämättömiin asiakastietoihin, joihin hänellä on tiedonsaantioikeus.

Asiakastietolain 15 §:n 2 momentin mukaisesti sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään, mitä tietoja ammattihenkilöt ja muut asiakastietoja käsittelevät henkilöt työtehtävänsä ja annettavan palvelun perusteella saavat enintään käyttää. Asiakastietolain 3 momentin mukaisesti palvelunantajan on määriteltävä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön tai muun asiakastietoja käsittelevän henkilön oikeus käyttää asiakastietoja. Palvelunantajan on pidettävä rekisteriä asiakastietojärjestelmiensä ja asiakasrekisteriensä käyttäjistä sekä näiden käyttöoikeuksista.

Lausunnoilla olevassa asetusmuistiossa on sanottu seuraavasti:

"Lähtökohtaisesti asetuksen mukaiset käyttöoikeudet tulisi voida toteuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä oleviin tietojärjestelmiin hyödyntäen tietojärjestelmien nykyisiä toiminnallisuuksia ja rakenteita. Jos tietojärjestelmiin kuitenkin on tehtävä muutoksia, aiheutuu muutoksista kustannuksia. Tarkennetaan lausuntopalautteen perusteella."

Vaikka asiakastietolaki ja lausunnoilla oleva käyttöoikeusasetus ovat sote-uudistuksen täytäntöönpanosta riippumattomia tehtäviä, tulevat aiheutuvat tietojärjestelmämuutokset toteutettavaksi samanaikaisesti sote-uudistuksen täytäntöönpanotehtävien kanssa. Sosiaali- ja terveysministeriöstä 15.10.2021 saadun tiedon mukaan, asiakastietolain toimeenpanosta aiheutuvat kustannukset on huomioitu hyvinvointialueille ohjattavan ICT-muutostuen määrärahasa.

Valtiovarainministeriö huomioi hallituksen esittäneen sote-uudistuksen täytäntöönpanoa varten ohjattavaksi hyvinvointialueille yhteensä noin 262 milj. euron valmistelurahoitusta vuosina 2021–2022. Tästä hyvinvointialueiden ICT-muutostarpeisiin ohjataan suoraan noin 200 milj. euroa.

Valtiovarainministeriö pitää tärkeänä, että asetustalonnoksen jatkovalmistelussa taloudellisten vaikutusten arviointia tehdään huolellisesti. Vaikutusarvioissa tulee

riittävällä tavalla ottaa huomioon myös sote-uudistuksen täytäntöönpanoon liittyvät ICT-muutostarpeista johtuvat tehtävät sekä niiden kustannukset ja käytettävissä oleva rahoitus.

Valtiovarainministeriö edellyttää, että jos asetusluonnoksesta annettujen lausuntojen perusteella on arvioitavissa taloudellisten vaikutusten nousevan ennakkoarviointeja korkeammiksi, tulee asia viivytyksettä saattaa tietoon sote-uudistuksen täytäntöönpanoa seuraavalle sote-johtoryhmälle. Lisäksi tiedot tulee saattaa viivytyksettä käsiteltäväksi sosiaali- ja terveysministeriön, valtiovarainministeriön ja sisäministeriön ICT-asiantuntijoista muodostetulle nk. sote-uudistuksen ATK-nyrkille.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Ylijohtaja, osastopäällikkö

Jani Pitkäniemi

Liitteet

-

Jakelu

Sosiaali- ja terveysministeriö

Tiedoksi

Outi Luoma-aho, budjettiosasto, valtiovarainministeriö

Isamaria Mäkiaho, julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekniinen osasto, valtiovarainministeriö

Petri Tuominen, julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekniinen osasto, valtiovarainministeriö